

Gerbiamoios slaugytojos,

nuoširdžiai sveikinu Jus artėjančios Tarptautinės slaugytojų dienos proga!

Jūsų profesija reikalauja ne tik žinių, bet ir begalinio pasiaukojimo bei atjautos. Jūs padedate iškęsti skausmą, atgauti dvasinę stiprybę, paguodžiate, suteikiate vilties pasveikti.

Dėkoju Jums už Jūsų sunkų, bet prasmingą darbą, už profesionalų pacientų

palaikymą ir rūpestį. Linkiu Jums stiprios sveikatos, išvermės, laimės asmeniniame gyvenime. Tegu nuoširdi pacientų padėka būna kasdienis atpildas už Jūsų širdies gerumą

*Jūsų Seimo narys
Juozas BAUBLYS*

Apie savivaldybės „nelabai smagias atsakomybes“ ir kitus reikalus

Praėjusį ketvirtadienį rajono savivaldos atstovai, Vydenių, Barčių ir Krivilių seniūnaičiai bei aplinkinių kaimų gyventojai susirinko Krivilių kultūros centre, kur išklaušė Vydenių seniūnijos 2021 metų veiklos ataskaitą – ją pristatė Vydenių seniūnė Genė Ramaškienė...

Tęsinys 7 psl.

Po to, kai rašėme...

Valdžios pagalba užtruko... 30 metų

Tris dešimtmečius kone žemiausioje Gudžių kaimo vietoje pastatytų dviaukščių namų rūsius nuolat sėmė vanduo dėl netinkamo drenazo, tačiau rajono valdžia, kurios pagalbos šių namų gyventojai per tą laiką prašė nesuskaičiuojamą daugybę kartų ir tiesiogiai, ir per žiniasklaidą, ir per kitokias bent kiek įtakingesnes institucijas, tik neseniai drenazo sistemą sutvarkė...

Tęsinys 3 psl.

Apdovanojo medaliu už nuopelnus motinystei

Medaliu „Už nuopelnus Lietuvai“ Prezidentas Gitanas Nausėda Motinos dienos proga apdovanojo varėniškes Rimą Kondratavičienę ir Danutę Stankūnienę...

Tęsinys 4 psl.

Pagerbė sukilėlius prieš carinę Rusiją

Dubičiuose pagerbtas 1863 m. sukilimo prieš carinę Rusiją dalyvių – Liudviko Narbuto ir jo bendražygių – atminimas

Gegužės 4 d. sukako šimtas penkiasdešimt devyneri metai, kai Dubičių apylinkėse, prie Pelesos ežero, kautynėse su Rusijos kariuomenės daliniu žuvo 1863 m. sukilėlių būrio vadas plk. Liudvikas Narbutas bei dvylika jo bendražygių. Dubičiuose, kur jie bendrame kape palaidoti, o šią vietą žymi 1933 m. gegužės 5 d. atidengtas paminklas, paminėtos sukilėlių žūties metinės ir pagerbtas jų atminimas.

Minėjime dalyvavo rajono savivaldybės bei Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos ir fondo „Narbuto takais“ atstovai iš Lenkijos, Ščecino miesto, taip pat svečiai iš Šalčininkų Liudviko Narbuto gimnazijos ir Kalesninkų seniūnijos, Kalesninkų parapijos klebonas Tadas Švedavičius.

Varėnos rajono mero pavaduotojas Giedrius Samulevičius pažymėjo, kad prieš 159 metus lietuvių ir lenkų tautos sukilo prieš carinę Rusiją ir kartu didvyriškai kovojo prieš bendrą priešą.

Tęsinys 5 psl.

Paminklo fasadas su užrašu (lenkų k.) „Už mūsų ir jūsų laisvę“

Gerbiamieji slaugytojai,

Nuoširdžiai sveikinu Jus profesinės – Tarptautinės slaugytojų – dienos proga! Dėkoju Jums už išvermę, kantrybę, už kasdienį rūpestį. Tegul nepristinga dvasios stiprybės, geranoriškumo ir sveikatos Jūsų kilniame darbe.

*Varėnos rajono
savivaldybės meras
Algis KAŠĖTA*

Juodoji kronika

Krūminiuose rastas neteisėtai laikomas šautuvas su optiniu taikikliu; Pamerkiuose, privačiame sklype, kažkas išpjovė medžių už 10 tūkst. eurų; apvogtas Bytautų kaime esantis vasarnamis...

Gegužės 4 d. apie 19 val. 42 min. Krūminių kaime kratos metu policijos pareigūnai rado ir paėmė neteisėtai laikomą šaunamąjį ginklą su optiniu taikikliu. Pradėtas išteisinimasis tyrimas pagal LR BK 253 str. 1 d.

Gegužės 6 d. gautas 74-erių metų moters pareiškimas, kad jai priklausančiame sklype Pamerkių k. išpjauti augę medžiai. Nuostolis – 10 000 eurų.

Gegužės 6 d. apie 20 val. Varėnoje, Tiltos g., neblaivus (1.65 prom.) 29-erių metų vyras vairavo automobilį „Mitsubishi L200“.

Gegužės 7 d. gautas 45-erių metų moters pareiškimas, kad įsilaužus į jos vasarnamį Bytautų k. pavogti du dviračiai, statybinis kompresorius, metalo pjūklas, vandens siurblys.

Tęsinys 8 psl.

ISSN 1648-8245

9 771 648 824 068

UAB VARĖNOS RITUALINĖS PASLAUGOS

+ LAIDOJIMO PASLAUGOS
+ KREMAVIMO PASLAUGOS
+ PALAIKŲ PERVEŽIMAS
+ KARSTAI + KRYŽIAI + DRABUŽIAI
+ GĖLĖS + VAINIKAI + ŽVAKĖS

Mob. +370 636 63353 (Visą parą)
El. p. varenos.laidojimo.namai@gmail.com
Savanorių g. 36, Varėna

VEIDRODIS

PARTIZANAI

Gegužės 13 d. (penktadienį) vyks Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės šventė, A. Ramanausko-Vanago premijos įteikimas: 10-12 val. protmūšis 9-12 kl. moksleiviams apie Lietuvos istoriją ir karybą (Varėnos kultūros centro kino ir parodų salės); 16-18 val. Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos pasienio rinktinės parodomoji programa „Pasieniečių darbo kasdienybė iš arčiau“ (prie Varėnos kultūros centro); 16-18 val. virtualios realybės žaidimas „Merkinės mūšis“ (Varėnos kultūros centre); 18 val. A. Ramanausko-Vanago premijos įteikimo išklmės, gyvo garso tautinio roko grupės „Thundertale“ šventinis koncertas (Varėnos kultūros centre). Visi renginiai nemokami.

PARODA

Varėnos viešosios bibliotekos skaitykloje – nauja jaunos varėniškos Lauksvės Krušaitės karpinių - pjaustinių skalpelių iš popieriaus paroda, 30 paveikslų, kuriuose jautriai atsispindi įvairios žmogaus dvasinio gyvenimo pusės. Polinkį grožiui Lauksvė paveldėjo iš savo močiutės Onos Tamulevičiūtės-Krušienės, gyvenusios Margionyse ir ausdavusios lovatieses, rankšluosčius, siuvinėdavusios. Lauksvė gimė Margionių kaime, vėliau su tėvais persikėlė į Senąją Varėną, čia gyvena ir dirba A. Ryliško pagrindinėje mokykloje. Paroda veiks iki gegužės 16 dienos.

ATASKAITA I

Valkininkų seniūnas Antanas Juknevičius pristatė 2021 m. seniūnijos veiklos ataskaitą, o šiais metais seniūnijoje numatyta atlikti šiuos darbus: įrengti apšvietimą ir atnaujinti aikštelės prie 3 renovuotų daugiabučių namų Naujųjų Valkininkų k.; atlikti privažiavimo takų ir aikštelių prie Valkininkų gimnazijos atnaujinimo darbus (šiuo metu keičiami šilumos tinklai); įrengti trinkelį dangą prie Valkininkų bendruomenės valdomų pastatų; seniūnijai nupirkti vejos pjovimo traktorių; planuojama nugriauti su kultūros centru sublokuotą avarinę pastato dalį ir kt.

ATASKAITA II

Jakėnų seniūnas Dainius Jonevičius pristatė 2021 m. seniūnijos veiklos ataskaitą, o šiais metais seniūnijoje planuojama atnaujinti aikštelę ir takus prie bendruomenės namų Puodžių k., Mokyklos g. 5.

PUTINAS

Pats atrodo kaip skuduras, o nori sudraskyti pasaulį.

GYVIEJI ARCHYVAI

Paminėjo monsinjoro jubiliejų

Kriviliuose įvyko literatūros vakaras „Apie šviesulį monsinjorą Kazimierą Vasiliauską“, skirtas jo 100-osioms gimimo metinėms paminėti, kurį suorganizavo Krivilių bibliotekos bibliotekininkė Zita Varanavičienė ir Krivilių kultūros centro direktorė Virginija Černauskienė

„Jaučiuosi pats laimingiausias, kai sugebu padėti žmogui jo ašarą nušluostyti, nuo jo krūtinės akmenį nuristi“, – taip kalbėjo K. Vasiliauskas, didžiąją brandaus gyvenimo dalį praleidęs Intos ir Vorkutos lageriuose. Net dešimt metų tremties nebuvo baisūs, kaip pats sakė: „... tremtyje perskaičiau gražiausias knygas, sutikau gražiausias žmones ir sukalbėjau gražiausias maldas. Ant viršutinių narų Dievas buvo taip arti...“ Tikėjimas ir poezija tremtyje padėjo jam išvengti daugybės pragaro smegduobių; atmintinai

mokėjo daugybę eilėraščių, ypač mėgo Vytautą Mačernį, savo pamokslus perpindavo eilėmis.

Skambėjo Matuizų kultūros centro folkloro ansamblio „Verbena“ (vadovė Daiva Kielienė) ir Krivilių kultūros centro folkloro ansamblio

„Volungė“ (vadovė Virginija Černauskienė) atliekamos dainos, akomponuojamos Valentino Tarailos ir Tomo Glavicko; jausmingas giesmes atliko mūsų kraštietė Vida Jočytė. Taip pat deklamuoti Vytauto Mačernio, Vinco Mykoliaičio-Putino,

Justino Marcinkevičiaus, Jurgio Baltrušaičio, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai.

Monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas mirė sulaukęs 89 metų, palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Atsiminimais dalijosi renginio dalyviai, savo kely

sutikę monsinjorą Kazimierą Vasiliauską: Kalesninkų bažnyčios kunigas Tadas Švedavičius, Krivilių bendruomenės narės Rima Volodzkienė, Janina Česokienė, renginio viešnios Laima Arnauskienė, Stasė Ramaškienė. Stiprybės ir taikos mums visiems pra-

šėme kartu su ukrainiečių šeimomis, laikiną prieglobstį gavusiomis Krivilių bendruomenėje. Kartu giedojome giesmę „Marija, skaisčiausia Marija“.

Zita VARANAVIČIENĖ
Krivilių bibliotekininkė

Pradžia 1 psl.

„Šiandien pagerbiam iškilų sukilėlių vadą Liudviką Narbutą, istoriko Teodoro Narbuto sūnų, taip pat ir kitus su juo žuvusius sukilėlius. Bet istorijos ratas negailestingas. Šiuo metu lietuviai ir lenkai padeda broliškai Ukrainos tautai kovoti prieš Putino Rusiją. Amžina šlovė didvyriams!“

Fondo „Narbuto takais“ prezidentas Wojciech Prusaczyk sakė, jog jo vadovaujamas fondas rūpinasi Lietuvos ir Lenkijos didvyrio, 1863 m. sukilimo vado Liudviko Narbuto bei jo bendražygių atminimu, todėl fondo nariai atvyko sukilėlių pagerbti jų žūties ir palaidojimo vietoje.

Prie šiuo metu restauruojamo paminklo Liudvikui Narbutui ir jo būrio nariams į garbės sar-

Pagerbė sukilusius prieš carinę Rusiją

gybą sustojo Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos šauliukai, vadovaujami mokytojos Ritos Lysenko, taip pat Šalčininkų Liudviko Narbuto gimnazijos mokiniai ir fondo „Narbuto takais“ nariai.

Mokiniai deklamavo eiles. Prie paminklo buvo padėta gėlių krepšelių, uždegta žvakučių ir prisiminta sukilėlių žūties istorija.

Liudvikas Narbutas, vienas iš 1863 metų sukilimo vadų, gimė 1831 m. Šaurų dvare, Lydos apskrityje, istoriko Teodoro Narbuto ir Kristinos Sadovskos šeimoje. Nuo 1848 m. jis mokėsi vienoje iš Vilniaus gimnazijų, kur su bendraminčiais įkūrė patriotinį judėjimą „Erelis ir Kryžius“. Už tai Narbutas buvo

suintas, išplaktas ir atiduotas į carinę kariuomenę. Tarnavo ir kariavo Kaukaze apie 10 metų. Po caro Nikolajaus I mirties buvo amnestuotas, tad 1859 m. grįžo į Vilnių. Prasidėjus sukilimui, jis Lietuvos komiteto buvo paskirtas Lydos apskrities kariniu viršininku. Ėmėsi organizuoti ginkluotą sukilimą apskrityje ir vadovauti vienam iš būrių. Pirmą kartą L. Narbuto būrys kovėsi su baudžiamąja kariuomene prie Rūdininkų. Po sėkmingų kautynių šis būrys vyko į Nočios girią. Norėdamas suklaidinti priešą būrio vadas dažnai keitė vietą, sunaikino tiltą per Katros upę. Štabo kapitono Timofejevo dviejų kuopų pėstininkų ir 50 kazokų

dalinys išvyko ieškoti L. Narbuto vadovaujamo sukilėlių. Prie Dubičių įvyko kautynės. L. Narbutas, turėdamas 150 žmonių ir nežinodamas priešų jėgų, po susirėmimo pasitraukė. Iš Gardino pasiūstas pulkininkas Verneris su trimis kuopomis pėstininkų ir eskadronu dragūnų aptiko L. Narbuto būrį prie Lakštutėnų dvaro, netoli Kalvių kaimo. Nors padėtis buvo nepatogi, sukilėliai buvo priversti stoti į kautynes. Priešo gretose 42 buvo nukauti ir daug sužeistų, o sukilėlių – keliolika sužeistų ir 7 žuvę. Po šių kautynių L. Narbuto būrys vėl susirinko prie Dubičių. Žinodamas apie dideles priešų pajėgas, kurios jį persekiojo,

vadas, keisdamas vietą ir visai klaidindamas priešą, parinko būriui nuosalią vietą miškuose tarp balų. Savo brolių Boleslovą jis nusiuntė į Trakų apskritį pas sukilėlių būrio vadą Feliksą Vislouchą prašyti pagalbos. Be to, jis tikėjosi pagalbos ir iš Lydos.

Už L. Narbuto galvą Vilniaus generalgubernatorius V. Nazimovas buvo pažadėjęs vieną tūkstantį rublių. Tokiais pinigais susigundė miško sargas Bazilis Karpovičius ir pasisūlė Timofejevui parodyti sukilėlių stovyklą. Timofejevas, tiksliai sužinojęs, kur yra sukilėliai, persikėlė per Katros upę. L. Narbuto būrys buvo užpultas 1863 m. gegužės 4 d. krūminuose balose už 4 kilometrų nuo Dubičių kaimo. Per kautynes L. Narbutas buvo pašautas į koją, o nešamas draugų iš kovos vietos buvo sužeistas į kaklą. Mirdamas pasakė: „Kokia saldi mirtis, mirstant už Tėvynę“.

Kautynėse su Rusijos kariuomenės daliniu taip pat žuvo Aleksandras Bžozovskis, Pranciškus Bžozovskis, Steponas Hubarevičius, Jankovskis, Stanislovas Juodka, Leonas Krainskis, Jozefas Pokempinovičius, Vladimiras Poplavskis, Tomašas Skirmuntas, Stanislovas Taraševičius, Vladislavas Žukovskis, Adomas (pavardė nežinoma). Visi jie buvo palaidoti tik praėjus mėnesiui po mirties, kadangi nebuvo gautas leidimas laidotuvėms. Praėjus mėnesiui po sukilėlių laidotuvių, caro valdžios paliepimu kapas buvo sulygintas su žeme ir toje vietoje pasodinti beržai.

1933 m. čia pastatytas paminklas. Prieš tai žuvusiųjų palikai buvo ekshumuoti, vėliau iškilmingai perkelti į bendrą

kapą. Paminklas pastatytas Liudviko Narbuto vardu pavadinto 76-ojo Lydos pėstininkų pulko iniciatyva, funduojant Lydos regiono gyventojams. Jis oficialiai atidengtas 1933 m. gegužės 5 d., minint 70-ąsias mūšio metines. Projekto autoriai – du iškilūs Vilniaus Stepono Batoro universiteto profesoriai, dailininkai Ferdinandas Ruščicas (Ferdynand Ruszczyk) ir Boleslovas Balžukievičius (Bolesław Bażukiewicz). Monolitinio betono obelisko priekiniame fasade įmontuota rausvo granito plokštė su įrašu lenkų kalba: „1863 ZA NASZĄ WOLNOŚĆ I WASZĄ“ (1863 m. / UŽ MŪSŲ IR JŪSŲ LAISVĘ). Virš plokštės – bronzinis bareljefas, kuriame pavaizduotas kryžius su esrėkėčių vainiku bei apačioje esantis renesansinės formos skydas su karūna viršuje ir lauro lapais apačioje. Skyde pavaizduoti Lietuvos Vytis, Lenkijos Erelis ir arkangelas Mykolas. Kairėje obelisko pusėje, rausvo granito plokštėje, iškalti 1863 m. gegužės 4 d. mūšyje žuvusiųjų vardai. Dešinėje obelisko pusėje lenkų kalba iškaltas Liudviko Narbuto pulko kareivių priesaikos pasižadėjimas garbingai nešti pulko vėliavą.

Pačių kautynių ir sukilėlių žūties vietą žymi 1988 metais pastatytas geležinis kryžius bei mediniai koplytstulpiai. Minėjimo dalyviai aplankė šią vietą, uždegė žvakučių ir drauge su Kalesninkų parapijos klebonu Tadu Švedavičiumi pasimeldė už sukilėlių atminimą.

Šiomet paminklas bus baigtas restauruoti, o kitamet, minint 160-ąsias šio sukilimo metines, Dubičiuose planuojama surengti bendrą renginį.

Rūta AVERKIENĖ
Varėnos rajono savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyr. specialistė

Garbės sargyba prie restauruojamo paminklo L. Narbutui ir jo bendražygiams